

Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП
«Про застереження АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» щодо недопущення надалі
невиконання рішень НКРЕКП»
та проєкту розпорядження НКРЕКП
«Про внесення змін до розпорядження від 14 березня 2023 року № 56-р»

Відповідно до постанови НКРЕКП від 13.10.2023 № 1892 «Про проведення позапланової виїзної перевірки АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» на підставі посвідчення на проведення позапланової виїзної перевірки від 27.10.2023 № 525, НКРЕКП здійснено позапланову виїзну перевірку дотримання АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» (код ЄДРПОУ 30019775) (далі – АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ», Товариство, Ліцензіат) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1467 (далі – Ліцензійні умови з виробництва електричної енергії), **за період діяльності з 14 березня 2023 року по 31 жовтня 2023 року**, за результатами якої складено Акт позапланової виїзної перевірки від 07 листопада 2023 року № 460 (далі – Акт перевірки № 460).

АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» листом від 14.11.2023 № 52.4-52-1-5552 надало до НКРЕКП письмові пояснення до Акта перевірки № 460.

Так, зазначеним Актом перевірки № 460 встановлено та зафіксовано наступне:

№ п/п	Виявлене порушення	Суть порушення
1	розпорядження НКРЕКП від 14 березня 2023 року № 56-р «Про усунення порушень АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» в частині обов'язку ліцензіата усунути порушення нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, а саме: пункту 4.2.6 глави 4.2 розділу IV Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 (далі – Правила ринку)	яким встановлено, що учасники ринку, крім ППВДЕ, які володіють генеруючими одиницями типу В, С та D, зобов'язані брати участь у балансуєчому ринку, для чого у строк до 01 травня 2023 року привести у відповідність до вимог Правил ринку договірні взаємовідносини з НЕК «УКРЕНЕРГО» у частині участі у балансуєчому ринку, про що у строк до 20 травня 2023 року повідомити НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів.

Відповідно до розпорядження НКРЕКП від 14 березня 2023 року № 56-р «Про усунення порушень АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» (далі – Розпорядження № 56-р) АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» було зобов'язано усунути порушення нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії, для чого у строк до 01 травня 2023 року:

привести у відповідність до вимог Правил ринку договірні взаємовідносини з НЕК «УКРЕНЕРГО» у частині участі у балансуєчому ринку;

укласти договір виробника про надання послуг з розподілу електричної енергії.

Про виконання цих зобов'язань у строк до 20 травня 2023 року Товариство мало повідомити НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області з наданням належним чином завірених копій підтвердних докум

УВ
НКРЕКП
№2113-14.1.1/23 від 29.11.2023
КЕП: Зеленюк Я. М.
3FAA9288358EC0030400000E5901E00C621B600

Щодо укладення договору виробника про надання послуг з розподілу електричної енергії

Комісією з перевірки встановлено, що АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» **свочасно виконало вимоги** Розпорядження № 56-р в частині обов'язку Ліцензіата у строк до 01 травня 2023 року укласти договір виробника про надання послуг з розподілу електричної енергії, про що у строк до 20 травня 2023 року повідомило НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів.

Щодо приведення у відповідність до вимог Правил ринку договірні взаємовідносини з НЕК «УКРЕНЕРГО» у частині участі у балансуєчому ринку

Актом планової перевірки АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» від 13 лютого 2023 року № 97 зафіксовано (мовою документа):

«Комісія з проведення перевірки зазначає, що главу 4.2 розділу IV Правил ринку згідно з постановою НКРЕКП від 26 листопада 2019 року № 2485 (в редакції постанови НКРЕКП від 28 лютого 2020 року № 516; із змінами, внесеними постановами НКРЕКП від 11 листопада 2020 року № 2084, від 30 грудня 2020 року № 2818) доповнено новим пунктом 4.2.6, який набрав чинності з 01 березня 2020 року, а саме «Учасники ринку, крім ППВДЕ, які володіють генеруючими одиницями типу В, С та D, зобов'язані брати участь у балансуєчому ринку».

Відповідно до визначення типів генеруючих одиниць, наведеного у КСП, генеруючі одиниці класифікуються за чотирма категоріями відповідно до рівня напруги їхньої точки приєднання та їхньої потужності.

АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» володіє генеруючими одиницями типу D (електростанція «Локачі» тип D – точка приєднання з напругою 110 кВ).

Таким чином, відповідно до пункту 4.2.6. розділу 4.2 глави IV Правил ринку, Товариство зобов'язане бути постачальником послуг з балансування (далі – ППБ).

Згідно з пунктом 4.2.1 глави 4.2 розділу IV Правил ринку для надання послуг з балансування учасник ринку повинен подати ОСП заяву щодо приєднання до договору про надання послуг з балансування, та включення до Реєстру ППБ.

Перевіркою встановлено, що протягом періоду, який перевірявся, Ліцензіат не звертався до НЕК «УКРЕНЕРГО» щодо приєднання до Договору про участь у балансуєчому ринку та не став постачальником послуг з балансування у випадках і відповідно до порядку та умов, визначених правилами ринку.».

Комісією з перевірки встановлено, що на момент проведення позапланової виїзної перевірки АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» **не приведено** у відповідність до вимог Правил ринку договірні взаємовідносини з НЕК «УКРЕНЕРГО» у частині участі у балансуєчому ринку.

Відповідно до пояснень АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ», наданих листом від 14.11.2023 № 52.4-52-1-5552, (мовою документа):

«...електростанція «Локачі» є частиною безперервного технологічного процесу з видобутку, підготовки та очищення природного газу власного видобутку. Згідно технологічного регламенту ТР 39585756.038:2020 на експлуатацію УКПГ-Локачі, газотурбінні генераторні установки № 1 та № 2 відносяться до основних вузлів установки комплексної підготовки газу.

Технологічний регламент складений на основі робочих проектів “Облаштування Локачинського газового родовища на період ДПЕ” розробленого генпроектувальником ВАТ “Інститут ПівденьНДІпрогаз”, “Установка по очистці та підготовці газу Локачинського газового родовища Волинської області. Україна”, “Установка по виробленню електроенергії в складі комплексу по очистці і підготовці газу на Локачинському газовому родовищі Волинської області. Україна” розробленого фірмою “BSI Industries, Inc.” (США).

Згідно П.1.3 цього регламенту на установці проходить утилізація газу регенерації (спалювання на генераторних установках) та вироблення електроенергії. Згідно П.3.17 головним джерелом паливного газу для газогенераторів є потік газу регенерації, який після необхідної підготовки подається в паливну систему турбін. Газ на Установку по виробленню електроенергії може поступати від Установки по очистці газу (газ регенерації) і з газопроводу товарного газу

(газ ТОВ «Оператор ГТС України»).

Отже наголошуємо, що виробництво електричної енергії безпосередньо залежить від кількості та якості природного газу регенерації, який подається на газотурбінні установки, в залежності від умов подальшої подачі підготовленого газу в систему ГТС, з урахуванням технологічних особливостей, можливостей обладнання та наявності паливного ресурсу. Кількість поданого газу на турбіни для виробництва електроенергії регулюється режимом свердловин, які налаштовані таким чином, щоб забезпечити вилучення максимальної кількості природного газу з пласту. Збільшення виробітку електроенергії за короткий проміжок часу потребує збільшення видобутку та подачі газу на турбіни, що технологічно в даному випадку не можливо. Зменшення виробітку електроенергії за короткий проміжок часу потребуватиме переправлення частини неякісного газу на факел, що призведе до безповоротних втрат газу та недоотримання певного ресурсу електроенергії для подачі в мережу.

Номінальна потужність генеруючого обладнання складає 8,8 МВт*год, проте середнє значення навантаження, з яким працювала електростанція у 2022-2023 роках складає 6-7 МВт*год. Розвантаження/завантаження станції на 1 МВт є суттєвим (14- 17%), та може призвести до негативного впливу на стабільність роботи обладнання очищення газу та подачі його в систему ГТС, а також виникне необхідність спалювання видобутого природного газу на пальнику, що є недоцільним з економічної точки зору, та неприпустимим з точки зору використання енергоресурсів та забруднення навколишнього середовища.

Зважаючи на вищезазначене, електростанція «Локачі» на даний момент не має можливості надавати продукти балансуючого ринку, зазначені в характеристиках активацій на балансуючому ринку в обсязі своєї залишкової доступної потужності (мінімум 1 МВт).

Згідно пункту 4.2.6 глави 4.2 розділу IV Правил ринку, щодо зобов'язання учасників ринку, крім ППВДЕ, які володіють генеруючими одиницями типу В, С та D брати участь у балансуючому ринку. Проте нічого не сказано про учасників ринку, які оперують генеруючими установками, на яких виробництво електроенергії напряму залежить від кількості видобутого та підготовленого природного газу, тобто генерація є частиною інфраструктури іншого технологічного процесу в даному випадку видобутку природного газу.»

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що службовою запискою від 24.11.2023 № 1279/22-23 Департамент енергоринку повідомив (мовою документа):

«Згідно інформації, яка наведена АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» в листі від 14.11.2023 № 52.4-52-1-5552 електростанція «Локачі» є частиною безперервного технологічного процесу з видобутку, підготовки та очищення природного газу власного видобутку. Згідно технологічного регламенту ТР 39585756.038:2020 на експлуатацію УКПГ-Локачі, газотурбінні генераторні установки №1 та №2 відносяться до основних вузлів установки комплексної підготовки газу.

Технологічний регламент складений на основі робочих проектів «Облаштування Локачинського газового родовища на період ДПЕ» розробленого генпроектувальником ВАТ «Інститут ПівденьНДІпрогаз», «Установка по очистці та 2 підготовці газу Локачинського газового родовища Волинської області. Україна», «Установка по виробленню електроенергії в складі комплексу по очистці і підготовці газу на Локачинському газовому родовищі Волинської області. Україна» розробленого фірмою «BSI Industries, Inc.» (США).

Згідно П.1.3 цього регламенту на установці проходить утилізація газу регенерації (спалювання на генераторних установках) та вироблення електроенергії.

Згідно П.3.17 головним джерелом паливного газу для газогенераторів є потік газу регенерації, який після необхідної підготовки подається в паливну систему турбін. Газ на Установку по виробленню електроенергії може поступати від Установки по очистці газу (газ регенерації) і з газопроводу товарного газу (газ ТОВ «Оператор ГТС України»).

АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» наголошує, що виробництво електричної енергії безпосередньо залежить від кількості та якості природного газу регенерації, який подається на газотурбінні установки, в залежності від умов подальшої подачі підготовленого газу в систему ГТС, з урахуванням технологічних особливостей, можливостей обладнання та наявності паливного ресурсу. Кількість поданого газу на турбіни для виробництва електроенергії

регулюється режимом свердловин, які налаштовані таким чином, щоб забезпечити вилучення максимальної кількості природного газу з пласту. Збільшення виробітку електроенергії за короткий проміжок часу потребує збільшення видобутку та подачі газу на турбіни, що технологічно в даному випадку не можливо. Зменшення виробітку електроенергії за короткий проміжок часу потребуватиме переправлення частини неякісного газу на факел, що призведе до безповоротних втрат газу та недоотримання певного ресурсу електроенергії для подачі в мережу. Номінальна потужність генеруючого обладнання складає 8,8 МВт*год, проте середнє значення навантаження, з яким працювала електростанція у 2022-2023 роках складає 6-7 МВт*год. Розвантаження/завантаження станції на 1 МВт є суттєвим (14-17%), та може призвести до негативного впливу на стабільність роботи обладнання очищення газу та подачі його в систему ГТС, а також виникне необхідність спалювання видобутого природного газу на пальнику, що є недоцільним з економічної точки зору, та неприпустимим з точки зору використання енергоресурсів та забруднення навколишнього середовища.

Згідно тверджень АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ», що наведені в листі від 14.11.2023 № 52.4-52-1-5552 електростанція «Локачі» на даний момент не має можливості надавати продукти балансуючого ринку, зазначені в характеристиках активацій на балансуючому ринку в обсязі своєї залишкової доступної потужності (мінімум 1 МВт).

Слід наголосити, що згідно пункту 4.2.6 глави 4.2 розділу IV Правил ринку, учасники ринку, крім ППВДЕ, які володіють генеруючими одиницями типу В, С та D, зобов'язані брати участь у балансуючому ринку.».

Водночас, Департамент ліцензійного контролю зазначає, що згідно з підпунктом 1 пункту 2.2.13 глави 2.2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 29.09.2023 № 1800 (далі – Порядок (методика)), НКРЕКП припиняє розрахунок розміру штрафів та застосовує інші види санкцій, передбачені чинним законодавством у разі, якщо сума оцінки серйозності та характеру порушення, розрахована відповідно до пункту 2.2.12 цієї глави, не перевищує 12.

Отже, при розрахунку розміру штрафу згідно Порядку (методики) за невиконання вимог розпорядження НКРЕКП від 14 березня 2023 року № 56-р «Про усунення порушень АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» сума балів не перевищує 12, тому припиняється розрахунок розміру штрафу та Департамент ліцензійного контролю пропонує застосувати санкцію у вигляді застереження.

З огляду на зазначене, пропонуємо прийняти:

1) постанову, якою

застерегти АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» (код ЄДРПОУ 30019775) щодо недопущення надалі невиконання рішень НКРЕКП.

2) розпорядження, відповідно до якого абзаци четвертий – сьомий розпорядчої частини розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14 березня 2023 року № 56-р «Про усунення порушень АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» замінити одним абзацом такого змісту:

«для чого у строк до 01 лютого 2024 року привести у відповідність до вимог Правил ринку договірні взаємовідносини з НЕК «УКРЕНЕРГО» у частині участі у балансуючому ринку, про що у строк до 20 лютого 2024 року повідомити НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області з наданням належним чином завірених копій підтверджених документів.».

Директор
Департаменту ліцензійного контролю

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про застереження
АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ»
щодо недопущення надалі
невиконання рішень НКРЕКП

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у результаті розгляду __ грудня 2023 року на засіданні, яке проводилось у формі відкритого слухання, Акта позапланової виїзної перевірки від 07 листопада 2023 року № 460, проведеної на підставі постанови НКРЕКП від 13 жовтня 2023 року № 1892 «Про проведення позапланової виїзної перевірки АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» та відповідно до посвідчення на проведення позапланової виїзної перевірки від 27 жовтня 2023 року № 525, встановлено, що АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» (код ЄДРПОУ 30019775) не виконано вимоги розпорядження НКРЕКП від 14 березня 2023 року № 56-р «Про усунення порушень АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ».

Відповідно до статей 17, 19 та 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Застерегти АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» (код ЄДРПОУ 30019775) щодо недопущення надалі невиконання рішень НКРЕКП.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

№ _____

Київ

Про внесення змін до розпорядження
Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та
комунальних послуг, від 14 березня 2023 року
№ 56-р

Відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 червня 2018 року № 428, та з урахуванням Акта позапланової виїзної перевірки від 07 листопада 2023 року № 460, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ВИРІШИЛА:

Абзаци четвертий – сьомий розпорядчої частини розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14 березня 2023 року № 56-р «Про усунення порушень АТ «УКРГАЗВИДОБУВАННЯ» замінити одним абзацом такого змісту:

«для чого у строк до 01 лютого 2024 року привести у відповідність до вимог Правил ринку договірні взаємовідносини з НЕК «УКРЕНЕРГО» у частині участі у балансуєчому ринку, про що у строк до 20 лютого 2024 року повідомити НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів.».

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ